

Special Representative of the Secretary-General
for Human Rights in Cambodia

តំណាងពិសេសរបស់លោកអគ្គលេខាធិការទទួលបន្ទុកសិទ្ធិមនុស្សប្រចាំកម្ពុជា

**សេចក្តីថ្លែងការណ៍របស់ លោកកីឡ ឈយ៉ែត តំណាងពិសេសរបស់លោកអគ្គលេខាធិការ
អង្គការសហប្រជាជាតិ ទទួលបន្ទុកសិទ្ធិមនុស្សនៅកម្ពុជា អំពីជនជាតិភាគតិចមកពីតំបន់ខ្ពង់រាប
ភាគកណ្តាលនៃប្រទេសវៀតណាមដែលស្វែងរកសិទ្ធិជ្រកកោន
២៨ ឧសភា ២០០៤**

តំណាងពិសេសរបស់លោកអគ្គលេខាធិការ អង្គការសហប្រជាជាតិទទួលបន្ទុកសិទ្ធិមនុស្សនៅកម្ពុជា មានសេចក្តីព្រួយបារម្ភអំពីសេចក្តីរាយការណ៍ថ្មីៗនេះ ដែលថាមានមន្ត្រីប្រតិបត្តិច្បាប់ និងកងកំលាំងសន្តិសុខបានចូលរួម នៅក្នុងការរំលោភយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរចំពោះកាតព្វកិច្ចអន្តរជាតិរបស់ប្រទេសកម្ពុជា ក្នុងនោះរួមមានការបញ្ជូនត្រឡប់ទៅវិញដោយបង្ខំ នូវជនជាតិភាគតិចមកពីតំបន់ខ្ពង់រាបភាគកណ្តាលនៃប្រទេសវៀតណាមដែលស្វែងរកសិទ្ធិជ្រកកោន (ដែលជាទូទៅ គេស្គាល់ថាអ្នកភ្នំ) ។ ទាំងសហគមន៍មូលដ្ឋាននានា អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាលជាតិ និងសមាជិកសារពត៌មានអន្តរជាតិមួយចំនួន សុទ្ធតែបានរាយការណ៍អំពីការរឹតបន្តឹងចំពោះសេរីភាពក្នុងការដើរហើររបស់ជនទាំងនោះ ដោយរួមទាំងការបញ្ជាអោយបិទផ្លូវផង ។ អ្នកស្រុក អ្នកភូមិទាំងឡាយដែលបាននិយាយប្រាប់ដល់អង្គការសិទ្ធិមនុស្សនានានៅក្នុងប៉ុន្មានសប្តាហ៍ដែលទើបកន្លងទៅនេះបានត្រូវទទួលរងនូវការរំខានពីអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាននានា ។

លោកឡយ ព្រិចបានមានប្រសាសន៍ថា " បរិបទនេះ ជាការគួរអោយព្រួយបារម្ភណាស់ដោយលោករដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងការបរទេសបានថ្លែងនៅពេលថ្មីៗនេះថា រដ្ឋាភិបាលនឹងធ្វើការបញ្ជូនអ្នកភ្នំត្រឡប់ទៅវិញដោយចាត់ទុកថា " ជាជនអន្តោប្រវេសន៍ខុសច្បាប់" ដោយមិនអនុញ្ញាតអោយអ្នកទាំងនោះទាក់ទងស្វែងរកសិទ្ធិជ្រកកោននៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ឬមិនបើកអោយឧត្តមស្នងការអង្គការសហប្រជាជាតិទទួលបន្ទុកជនភៀសខ្លួនមានឱកាសធ្វើការពិនិត្យលើការស្នើសុំទាំងនោះទេ " ។ ហើយថា " ជាពិសេសគួរអោយព្រួយបារម្ភដោយលោករដ្ឋមន្ត្រីការបរទេស គួរតែថ្លែងបញ្ជាក់អះអាងជាថ្មីឡើងវិញអំពីការប្តេជ្ញាចិត្តរបស់រដ្ឋាភិបាលក្នុងការគោរពតាមកាតព្វកិច្ចអន្តរជាតិរបស់ខ្លួន ក៏ប៉ុន្តែជួយទៅវិញ លោកបានថ្លែងចោទ

ប្រកាន់ម្តងហើយម្តងទៀតដោយគ្មានមូលដ្ឋានថា ឧត្តមស្នងការអង្គការសហប្រជាជាតិទទួលបន្ទុកជន
ភៀសខ្លួន ដែលជាទីភ្នាក់ងារខាងជនភៀសខ្លួនរបស់ពិភពលោកនេះ កំពុងតែរត់ពន្ធដោយខុសច្បាប់នូវ
អ្នកស្វែងរកសិទ្ធិជ្រកកោនចូលមកក្នុងប្រទេសកម្ពុជាទៅវិញ ។

ក្រោយពីត្រូវគេប្រាប់មិនអោយចូលទៅកាន់តំបន់ព្រំដែន ដើម្បីពិនិត្យវាយតម្លៃអំពីការស្នើសុំសិទ្ធិជ្រក
កោន នៅក្នុងរយៈពេលពីរឆ្នាំកន្លងទៅនេះ ឧត្តមស្នងការអង្គការសហប្រជាជាតិទទួលបន្ទុកជនភៀសខ្លួន
ត្រូវបង្ខំចិត្តបិទការិយាល័យរបស់ខ្លួនប្រចាំខេត្តរតនគិរីកាលពីថ្ងៃទី១០ ខែមេសា ដោយកំណត់អោយធ្វើ
ប្រតិបត្តិការការងាររបស់ខ្លួននៅត្រឹមតែក្នុងរង្វង់ទីក្រុងភ្នំពេញតែប៉ុណ្ណោះ ។ ប្រទេសកម្ពុជាគឺជាភាគីមួយ
នៃអនុសញ្ញា ឆ្នាំ១៩៥១ ស្តីពីជនភៀសខ្លួន និងនៃអនុសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ
ដែលធានាអំពីសិទ្ធិសេរីភាពក្នុងការដើរហើរ ដែលជាសិទ្ធិមួយ ដែលរដ្ឋធម្មនុញ្ញរបស់ប្រទេសកម្ពុជាក៏បាន
ការពារដែរ ។ គោលការណ៍ស្នូលនៃកាតព្វកិច្ចក្នុងការមិនអោយបញ្ជូនត្រឡប់ទៅវិញ ដូចដែលមានចែង
នៅក្នុងអនុសញ្ញា ឆ្នាំ១៩៥១ ស្តីពីជនភៀសខ្លួន និងនៅក្នុងពិធីសារ ឆ្នាំ១៩៦៧ ដែលទាក់ទង គឺចាំបាច់
តម្រូវអោយមាននីតិវិធីដ៏ត្រឹមត្រូវមួយសំរាប់កំណត់អំពីឋានៈរបស់ជនភៀសខ្លួន ហើយឆ្លងតាមនីតិវិធី
នេះ ដើម្បីធ្វើការកំណត់ពីជនទាំងឡាយដែលចាំបាច់ត្រូវការពារ ។ ដោយប្រទេសកម្ពុជានៅមិនទាន់បាន
កសាងនូវនីតិវិធីសំរាប់កំណត់សិទ្ធិជ្រកកោននៅឡើយនោះ តោងតែអនុញ្ញាតអោយឧត្តមស្នងការអង្គការ
សហប្រជាជាតិទទួលបន្ទុកជនភៀសខ្លួនអាចមានសិទ្ធិជួបប្រស្រ័យ ជាមួយអ្នកដែលស្វែងរកសិទ្ធិជ្រក
កោនបាន ដើម្បីអោយប្រទេសកម្ពុជាអនុវត្តអោយបានត្រឹម ត្រូវតាមកាតព្វកិច្ចរបស់ខ្លួនក្រោម
អនុសញ្ញានេះ ។

លោកតំណាងពិសេសស្នងការអំពីការវិវាទដល់រដ្ឋាភិបាលអោយចាប់ផ្តើមធ្វើការចោទក្នុងលក្ខណៈស្ថាបនាឡើង
វិញជាមួយអង្គការឧត្តមស្នងការអ.ស.ប ទទួលបន្ទុកជនភៀសខ្លួន និងអោយអនុវត្តអោយបានត្រឹមត្រូវ
តាមកាតព្វកិច្ចអន្តរជាតិរបស់ខ្លួន ជាពិសេសគោលការណ៍ស្នូលស្តីពីការមិនបញ្ជូនអោយត្រឡប់ទៅវិញ ។
ការបញ្ជូនដោយបង្ខំនូវជនភៀសខ្លួន និងអ្នកសុំសិទ្ធិជ្រកកោនទៅកាន់ប្រទេសដែលគេអាចនឹងត្រូវទទួល
រងនូវទារុណកម្ម និងប្រព្រឹត្តកម្មមិនត្រឹមត្រូវ ក៏ជាករណីលោភលើកាតព្វកិច្ចអន្តរជាតិរបស់ប្រទេសកម្ពុជា
គ្រប់មាត្រាពា នៃអនុសញ្ញាប្រឆាំងនឹងការធ្វើទារុណកម្ម និងការផ្តន្ទាទោស ឬការប្រព្រឹត្តទាំងឡាយណា
ដែលយោឃៅ អមនុស្សធម៌ ឬដែលនាំអោយបាត់បង់តម្លៃជាមនុស្សមួយដែរ ។